

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «АГРОНОМІЯ»

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Агрономія» з метою удосконалення системи якості вищої освіти в ТДАТУ.

Анкетування проведено в 2019-2020 навчальному році.

Учасники анкетування – науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Агрономія». Всього опитано **36 респондентів**. Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агрономія» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

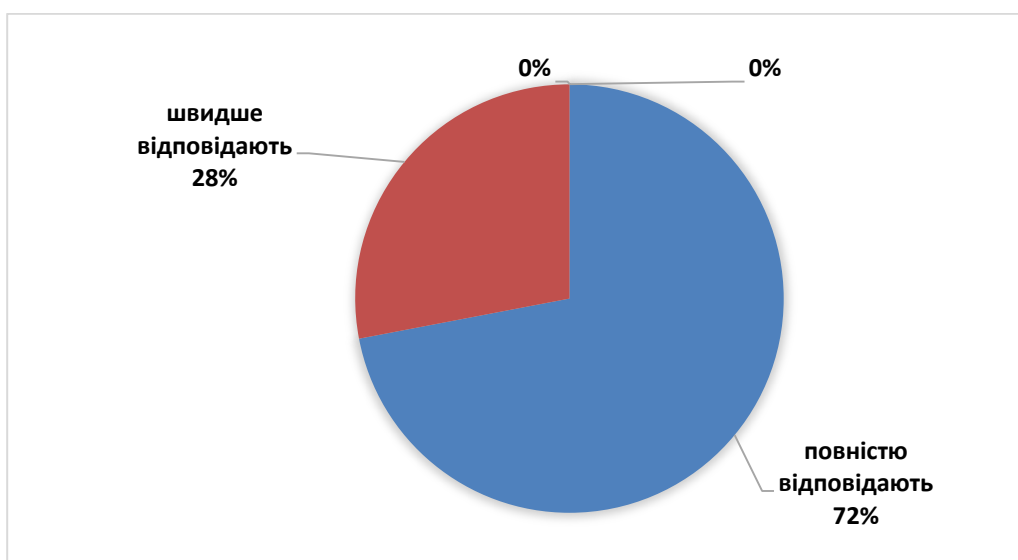

Рис. 1. Оцінювання *«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»* (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (*1- найбільш важлива*) представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Засвоєння основ базових знань з професії	2
Здатність до аналізу і синтезу	3
Базові загальні знання	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Здатність до навчання	1
Прийняття рішень	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Дослідницькі навички і уміння	4
Здатність до критики та самокритики	5
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	6
Елементарні комп'ютерні навички	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Оцінювання якостей та навичок випускників ОПП(у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	2,8	5,6	11,1	33,3	47,2
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	18,2	12,1	36,4	33,3
Стратегічне мислення	5,6	16,7	27,8	25,0	25,0
Націленість на кінцевий результат	2,8	5,6	11,1	22,2	58,3
Здатність працювати в колективі, команді	2,8	5,6	8,3	33,3	50,0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	2,8	13,9	13,9	38,9	30,6
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	2,8	5,6	8,3	27,8	55,6
Навички управління персоналом, колективом	5,6	8,3	27,8	27,8	30,6
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	2,8	2,8	33,3	33,3	27,8
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	2,8	16,7	44,4	36,1
Ведення ділової документації	2,8	8,3	27,8	36,1	25,0

Результати оцінювання показали **високий рівень** (4 і 5 балів) наступних якостей та навичок: «здатність працювати в колективі, команді» (83,3%), «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (83,3%). **Недостатній рівень** (1 і 2 бали) - «рівень базових (професійних) знань і навичок» (18,2 %), «стратегічне мислення» (22,2%), «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» (16,7 %).

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агрономія» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агрономія» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	83%
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	61%
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	86%
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	50%
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	67%
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	83%
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	19%
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	25%

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових освітньої програми «Агрономія» наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (86%).
2. Співвідношення теоретичної і практичної частини (83%)
3. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (83%)
4. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (67%).
5. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (61%).

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо залучення роботодавців до розроблення та модернізації освітньої програми показані на рисунку 2.

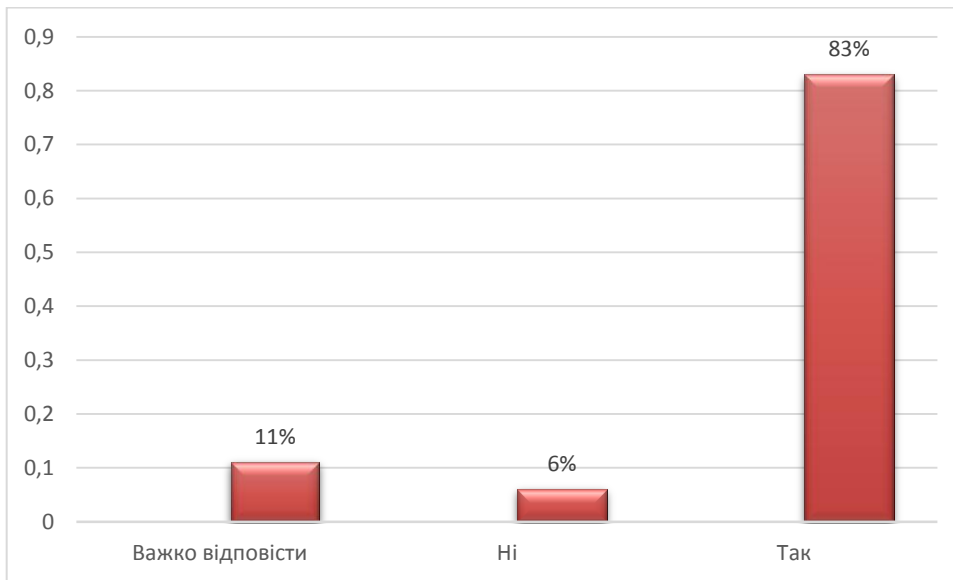

Рисунок 2 - Оцінювання «*Чи вважаєте Ви, що необхідно залучати роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?*» (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – «Етика та естетика», «Ділова українська мова», «Органічне рослинництво», «Сортовивчення овочевих культур», «Гербологія», «Маркетинг».
- *необхідно вилучити з освітнього процесу* - об'єднати дисципліни «Світові агротехнології» та «Інтенсивні агротехнології»; «Укр.мова», «Психологія».

Інших пропозиції викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми надійшли:

- суспільна робота студентів повинна проводитися у вільний час та після занять;
- більше усних відповідей на заняттях, захисті курсових, звітів по практикам, участю конференціях;
- більше часу відводити на вивчення технологічних дисциплін.

Висновки

1. Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агрономія» за критерієм «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» показали що, знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу на 72% "повністю відповідають". Для покращення цього показника, з поточного навчального року деканатом та випусковою кафедрою (рослинництва імені професора В.В. Калитки) створений план стажування

науково-педагогічних працівників на сучасних с.-г. підприємствах, які мають та використовують сучасну техніку та технології. Результати їх стажування планується заслуховувати, обговорювати та ухвалювати на засіданнях вченої ради факультету агротехнологій та екології.

2. Результати ранжирування складових компетентностей випускника для роботи за фахом показали, що найбільш важливі є «здатність застосовувати знання на практиці», а найменш важливі серед них є «знання другої іноземної мови». Такий результат є цілком закономірний, оскільки остання редакція ОПП «Агрономія» предметно та ґрунтовно висвітлює компетентнісний підхід при підготовці майбутнього фахівця. А от віднесення такої компетентності як «Елементарні комп'ютерні навички» до найменш важливих, на думку, проектною групою є не зовсім правильним. Така думка викладачів, мабуть, сформована недостатньою увагою розгляду цієї компетентності під час стажування ним (викладачем) на виробництві. У сучасних господарствах технології вирощування напряму розвиваються за рахунок впровадження смарт-технологій. Тому, в програмі стажування викладачів на виробництві доцільно включати питання отримання ними додатково навичок із застосування ІТ-технологій у сільському господарстві.

3. Результати оцінювання якостей та навичок випускників показали що, високий рівень мають наступні критерії: «націленість на кінцевий результат», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання», «здатність працювати в колективі, команді» і «рівень загальнотеоретичної підготовки». Низький рівень оцінювання якостей та навичок випускників мають критерії - «стратегічне мислення» і «ведення ділової документації». Підвищити рівень вказаних критеріїв пропонується через збільшення частки навчальних занять, які розвивають у здобувача вищої освіти такі якості, як творчість і раціональність, аналіз і синтез, актуальність і прогнозування. Науково-педагогічним працівникам слід звернути увагу на основні особливості сучасного стратегічного мислення, якими є: креативність, критичність, системність, інноваційність, винахідливість, об'єктивність. У сучасних умовах господарювання, одним з обов'язків агронома є ведення документації, тому необхідно звертати на це увагу під час читання фахових дисциплін.

4. Опитуванням респондентів виділено чотири найбільш необхідних складових ОПП "Агрономія": спрямованість дисциплін на майбутню професію (86%), співвідношення теоретичної і практичної частини (83%), залучення студентів до організації, проведення і участі у наукових і практичних заходах (83%), організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (67%). Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитися більш детально.

5. За результатами оцінювання *«Чи вважаєте Ви, що необхідно залучати*

роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?» 83% респондентів відповіли "Так". Вже не перший рік на кафедрі рослинництва імені професора В.В. Калитки, яка є випусковою для Агрномів, залучаються роботодавці для розроблення та модернізації освітньої програми.

6. Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали, що *необхідно ввести до освітнього процесу* наступні дисципліни: «Етика та естетика», «Ділова українська мова», «Органічне рослинництво», «Сортовивчення овочевих культур», «Герботологія», «Маркетинг»; *необхідно вилучити з освітнього процесу* - «Укр. мова», «Психологія» та *об'єднати дисципліни*: «Світові агротехнології» з «Інтенсивні агротехнології». Також пропонується викладачами наступне: суспільна робота студентів повинна проводитися у вільний час та після занять; більше усних відповідей на заняттях, захисті курсових, звітів по практикам, участь у конференціях; більше часу відводити на вивчення технологічних дисциплін. Усі ці пропозиції обов'язково будуть обговорені на засіданні групи забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності "Агрномія".

Декан факультету агротехнологій та екології,
к.с.-г.н, доцент

Іванова І.Є.

Завідувач відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Скляр Р.В.